

Ovo je pregled DELA TEKSTA rada na temu "Javna dobra i zajednicki resursi". Rad ima 13 strana. Ovde je prikazano oko 500 reči izdvojenih iz rada.

Napomena: Rad koji dobijate na e-mail ne izgleda ovako, ovo je samo DEO TEKSTA izvučen iz rada, da bi se video stil pisanja. Radovi koje dobijate na e-mail su uređeni (formatirani) po svim standardima. U tekstu ispod su namerno izostavljeni pojedini segmenti.

Ako tekst koji se nalazi ispod nije čitljiv (sadrži kukice, znakove pitanja ili nečitljive karaktere), molimo Vas, prijavite to ovde.

Uputstvo o načinu preuzimanja rada možete pročitati ovde.

UVOD

Reči jedne stare pesme kažu da je „najbolje u životu ono što je besplatno“. Ako se za trenutak zamislimo, otkrićemo čitav niz dobara na koje se ove reči mogu odnositi. Neka dobijamo od prirode- reke, planine, plaže, jezera i mora. Od države dobijamo neka druga dobra, recimo, igrališta, parkove i priredbe. U oba slučaja, ljudi ne moraju da plate kad odluče da koriste ta dobra.

Besplatna dobra su posebni izazov za ekonomsku analizu. Većina dobara u ekonomiji se alociraju na tržištima, gde kupci plaćaju ono što dobiju, a prodavcima se plaća za ono što obezbeđuju. Za takva dobra, cene predstavljaju signale koji upravljaju odlukama kupaca i prodavaca. Međutim, kada su dobra besplatno dostupna, tržišne sile koje inače alociraju resurse u našoj ekonomiji- nisu prisutne.

1. JAVNA DOBRA: ŠTA NAM DRŽAVA PRUŽA, A ŠTA ŽELIMO?

Država i tržište su komplementi i međusobno se trebaju nadopunjavati, jer tržište nije savršeno u svom delovanju već «proizvodi» određene eksternalije odnosno niz nesavršenosti, pa se upravo država javila kao ona koja njegove nesavršenosti ispravlja i koriguje. Jedan od temeljnih nedostataka delovanja tržišta nazire se u ponudi javnih dobara. Kada se radi o privatnim dobrima svaki građanin izražava svoje preferencije kroz količinu dobara koje želi kupiti, kao i raspoloživim novcem kojim kupuje privatna dobra.

Država kao «milosrdan diktator» nagađa želje potrošača- građana za javnim dobrima, jer građani ne iskazuju direktno svoje preferencije za javnim dobrima. Kako naterati zajednicu da otkrije svoje preferencije za javnim dobrima? Za razliku od «privatnih» preferencija, kada se radi o javnim dobrima odluka se donosi političkim procesom odlučivanja. Odluke u javnom sektoru donose se u procesu javnog izbora.

Država zapravo treba otkriti sklonosti potrošača za javnim dobrima, odnosno način na koji država odlučuje o svojoj gospodarskoj politici. Javni izbor polazi od pretpostavke da se političari ponašaju tako da povećaju svoje izgleda za svoj reizbor, pa će u skladu s time verovatno biti određena i struktura javnih dobara.

Tri su temeljna pitanja vezana uz ponudu i proizvodnju javnih dobara: a) otkrivanje preferencija - koja javna dobra društvo potražuje i koliko je spremno platiti za njih; b) političko cenkanje - kako se donose odluke o dobrima, koju količinu dobara uključiti u javni domen i kako učiniti da svi imaju pristup tim dobrima; c) proizvodnja samih dobara od strane javnih i privatnih izvršitelja.

Država danas pruža mnogobrojna dobra. Neka su javna dobra čista (npr. pravni sustav), a neka su nečista (npr. obrazovanje). No, činjenica je da kako su se države razvijale i kako su ljudi postajali imućniji, njihove preferencije su postajale složenije, odnosno želeli su bolji kvalitet i širi spektar javnih dobara, pa tako žele čistiji vazduh, bolju zdravstvenu zaštitu, zdraviji način života, žele bolje obrazovanje, sigurnije puteve. Ali ta dobra žele uz što je moguće niže troškove, drugim rečima za određeno javno dobro, žele da plate što je moguće manje poreza. Iako uvek tvrde da su spremni da plate više poreza za određeno javno dobro, na kraju uvek glasaju, za svakog koji im obećava smanjenje poreza.

...

-----OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD
MOŽETE PREUZETI NA SAJTU.-----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL:

maturskiradovi.net@gmail.com